

ובזה יבואר הכתוב דאף הסריסים שלא זכו להבנות בפועל בעוה"ז, מ"מ ע"י שישמרו שבת דהוא בחי' מלכות, כנסת ישראל היא בן זוגו, יעוררו זיווגים ויחודים לעילא, ויזכו עתה מאור הגנוז לצדיקים לעתיד לבא דהיינו עצמות אור אין סוף ב"ה, דזהו הזיווג וההולדה היותר נעלה, וזה מרמז "שם עולם אתן לו אשר לא יכרת" שיזכה עתה ליהנות מזיו השכינה של עולם הנצחי, אשר אין לו הפסק כלל.

## שבת

אח"ח 1234567

כתר יתנו לך ה"א מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל.

איתא בספרים הק' דבחי' כתר הוא תר"ך עמודי אור, דמרמז על תרי"ג מצות עם ז' מצות דרבנן ביחד כת"ר, דע"י קיום התרי"ג מצות מקיימים את העולם כמו עמודים המקיימים הבנין, ולכאורה קיום המצות שייך ביותר לכלל ישראל דהם שנצטוו על קיום המצות, והם שמקיימים העולם ע"י קיום המצות בפועל ממש, ומאי שייך לומר דהמלאכים הם נותנים הכת"ר לכוב"ה, והלא אין להם שייכות לקיום המצות בפועל, ויותר תמוה למה הקדים המלאכים קודם לישראל מאחר שישראל הם העיקר בעבודה זו דכת"ר, וצ"ע.

ואפשר לומר עפ"י דאיתא בתורה אור להרב ז"ל (פר' מקץ) ענין מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהן של ישראל, דהמלאכים מעלים התפילות לפי שדיבור האדם הוא גשמי, והמלאכים הם רוחניים שהדיבור שלהם הוא כמו מחשבה שלנו, וע"י המלאך המקבל התפלה מזדככת התפלה מגשמיות לרוחניות עד עולם העליון שבו משכן מט"ט והוא קושר כתרים שלמעלה מן הראש עי"ש.

ועיין בספר מראה יחזקאל (פרשת ויחי) שכותב והאמת כי הוא עצת יצר הרע ותחבולותיו להניא לב האדם מעבוה"ק להטרידו בעניני עוה"ז או בדאגת עונותיו שמראה לפניו שאינו כדאי לכוין בתפלתו שתהי' כתר להשי"ת.

ועוד מובא בספרים הק' דבשבת קודש יש עלי' לכל המצות שנעשו בימות החול, ע"י המלאכים שמעלים תפילותיהן של ישראל, נמצא לפי"ז דרך ע"י המלאכים שמעלים התפילות עד למעלה ראש נעשה מהמצות בחי' כתר לאבינו שבשמים, לכן שפיר שייך יותר להקדים בתפלת "כתר" (שאנו אומרים בשבת) את המלאכים לפני ישראל, אף שאצלם לא שייך בחי' "כתר" דהוא קיום תרי"ג מצות בפועל ממש, משום שעל ידם נעשה ה"כתר" מקיום המצות של ישראל.

הרהור בשבת בדברי חול.

איתא בספר נגיד ומצוה רמז על הא דאמרי' דהרהור בעסקיו מותר בשבת, מהאי קרא, (תהלים קיט) ברוב שרעפי בקרבי תנחומיך וכו' ר"ת בשב"ת, וכן יסד הפייטן במה ידידות הרהורים מותרים. ולכאורה צ"ב דהלא עכ"פ מצוה איכא דלא יהרהר בשום דבר חול בשבת, וכמו שפסק המחבר (סי' ש"ו ה"ח) דמשום עונג שבת מצוה שלא להרהר כלל ויהי' כאילו כל מלאכתך עשוי', ולמה חיפשו רמז בקרא להתיר דבר שלכתחילה ראוי למנוע מזה.

ונראה לחדש דבר דהא דאסור להרהר בשבת בדברי חול היינו דווקא בדבר רגיל ומהרהר כדרכו בעסקיו בחול, אבל אם יש לו ספק למעשה שאינו יכול לפותרו וחושב שמחמת קדושת השבת ומכח נשמה יתירה שניתנה בו יהי' לו סייעתא דשמיא לפתור בעייתו ולכוין אל דרך הנכון אשר עליו לעשות, אז מותר לכתחילה להרהר בזה, ועל אופן כזה חיפשו היתר בקרא דברוב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו נפשי, "נפשי" רומז לנשמה יתירה, כמאמרם ז"ל וינפ"ש <sup>1234567</sup> וי אבדה נפש, והבן.

אוצר החכמה

שמעתי מפ"ק של הרבי הבית ישראל מגור זצ"ל שאמר בשבת פ' קורח בקידושא רבא, שאם אחד גדול מחבירו בבחי' אחת, אפשר לקרותו גדול מחבירו, אף שאינו גדול בכל הבחינות.

ובזה הכלל הסביר הרבי זיע"א ד' חז"ל (עי' ר"ה כה:): ששמואל שקול כנגד משה ואהרן, שבבחי' אחת הי' גדול מהם, שלא הי' לו שייכות עם חטא של אדה"ר (וזה הסביר בארוכה) כדאיתא בשפת אמת, לכך שיין לומר כבר ששקול נגד משה ואהרן.

ובדברים אלו מוסבר דברי הזה"ק פ' וישלח שעובדי' הנביא הוא גדול יותר משאר הנביאים חוץ ממה רבינו, מפני שעובדי' מוצאו מגרי אמת, ועל כן לא הי' בו פגם בגיד הנשה, שרק בזרעו של יעקב אבינו שהמלאך נגע בכף יריכו, היה פגם של גיד הנשה, משא"כ בזרע גרים, ולכאורה צ"ב וכי מפני שבא מגרים הי' גדול משאר הנביאים שמתיחסים לאברהם יצחק ויעקב, אלא ע"כ מפני שבדבר אחד הי' לו מעלה יתירה שיין שפיר לומר שהי' גדול מכל הנביאים מפני מעלה זו.

ובדברי זוה"ק אלו יש לקשר התחלת ההפטרה חזון עובדי' לפרשת וישלח, שמדובר בה אודות הפגם של גיד הנשה, שלא הגיע הפגם לעובדי' הנביא וכנ"ל.

ועוד אפשר להבין ביסוד הנ"ל שאם בדבר אחד גדול מחבירו אפשר לקרותו כבר גדול, דהנה הבני יששכר הקשה על הא דאמרינן בכל מקום תיק"ו, תשבי

יתרץ קושיות ואיבעיות, ולכאורה הרי משה רבינו נתן התורה לישראל, ולמה לא יתרץ משה רבינו בעצמו את הקושיות, ויתרץ מפני שאלהו הנביא עלה בגופו השמימה, ויש לו שייכות להעולם הגשמי לכן שייך יותר דהוא יתרץ הקושיות שהרי התורה מלובש בעוה"ז בלבוש הגשמי, ולכאורה עדיין לא מתורץ כל צורכו, דהרי סוף סוף מי לנו גדול ממשה רבינו אבי כל הנביאים ובפרט שהוא למד תורה עם כלל ישראל, ולמה הוא בעצמו לא יתרץ הספיקות, אלא שביסוד הנ"ל מוסבר לאלהו הנביא מעליותא שאינו במשה רבינו, שעלה בגופו השמימה, א"כ שפיר יש לו דין הקדימה לתרץ הקושיות ולפשוט הבעיות, אף שמה גדול ממנו בכל שאר הבחינות.

ועפ"י יסוד הנ"ל נראה להסביר את מאמר חז"ל (סנהדרין צט.) מקום שבעלי תשובה עומדין שם צדיקים אינם עומדים שם, ורבו הפירושים במאמרם זה, ואחרי כל הפירושים עדיין נשאר מקום להסביר איך שייך לומר על בע"ת שחטא נגדו ית' שגדול ממי שלא טעם טעם חטא.

אלא יש לבארו עפ"י דמבואר בסה"ק (ע"י לקוטי אמרים פ"ז) דהא דשייך עלי' ותיקון למי שנופל בתוך הקליפות הוא רק למי שנופל בקליפת נוגה דמערוב טו"ר, ומשם שייך לעלות, משא"כ מי שנופל בשלש הקליפות הטמאות לא שייך לעלות משם, רק באופן של תשובה מאהבה שאז זדונות נהפכו לזכיות, ונעשה זכות למפרע אז שייך להעלות גם מהקליפות האלו, ולכן הבעל תשובה ע"י תשובתו גורם שימחלו לו על כל העונות, ואף מה שנופל לתוך הג' הקליפות מתעלה משם ע"י תשובתו, משא"כ הצדיק גמור שלא נפל מעולם לשם לא שייך שיתקן ויעלה משם כמובן. נמצא לפי"ז דבבחינה אחת שייך לומר דבע"ת גדול מצדיק גמור, בזה שיכול להעלות מעמקי הקליפות הטמאות ע"י תשובה והצדיק לא יכול להגיע לשם וממילא לא שייך שיעלה ויתקן מי שנופל לשם, ולפי יסוד הנ"ל דאם בדבר אחד הוא גדול מחבירו שייך כבר לומר דהוא גדול, מובן גם כאן דבדבר אחד הבע"ת גדול מהצדיק, והצדיק לא יכול לעמוד במדרגתו.

רה"ר אי בעי' ס' ריבוי בוקעין בו.

בביאור הלכה סי' שמ"ה האריך לבאר דצריך להחמיר כדעת הראשונים דדין ר"ה הוה בט"ז אמות, ולא צריך דווקא ס' ריבוא בוקעים בו בכל יום, ובתוך דבריו הביא ראי' מהא דמצינו לחז"ל שגזרו שמא יעבירו ד' אמות ברה"ר ובטלו מתוך כך כמה מ"ע דאורייתא כמו שופר ולולב, ואי רה"ר הוה דווקא בס' ריבוא, הלא הוא מילתא דלא שכיחא רה"ר כזה, ובמילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן.

ואולי הי' אפשר לתרץ דבזמן חז"ל הי' מצוי רה"ר בס' ריבוא בוקעים בו וכדמצינו בחז"ל (גיטין נז.) דארבע מאות מלמדי תינוקות בכל חצר וארבע מאות תינוקות לכל מלמד עיי"ש, ובמדרש איכה מובא ששים כרכים הי' לו לינאי המלך בהר המלך ובכל כרך וכרך וכו', הרי דבזמן החורבן היו מצויים רבבות אנשים כחול אשר על שפת הים, ואפשר דבזמן שגזרו חז"ל גזירה זו באמת הי' מצוי רה"ר כזה, ואינו מילתא דלא שכיחא.

אוצר החכמות

### מקדש ישראל והזמנים.

כל המועדים קרויים כלשון זמנים, חגים וזמנים לששון, ולא מצינו בהם לשון עת כמו עת הזמיר הגיע וכדומה.

ונראה להסביר עפ"י המובא בשם הרה"ק משנאווא זיע"א עה"פ (תהלים נא) אל תשליכני לעת זקנה, הכוונה דגבי אברהם אבינו מצינו ואברהם זקן בא בימים, דכל הימים הביא אתו שלמים ולא חסר בהם שום דבר, וכן כל הצדיקים זמניהם וימיהם שלימים עמהם, משא"כ אנשים פשוטים באים לעת זקנה, אבל ימיהם אינם עמהם אלא חסרים מהם, וזה התפלל דוד המע"ה "אל תשליכני לעת זקנה" גרידא, אלא אקח עמי הימים בשלימות.

ואפשר דלכן נקראו המועדים "זמנים" מלשון הזמנה מילתא היא, דצריך להכין עצמו מחול אל הקודש, וכפי גודל ההכנה כן יכול לקבל מאור קדושת המועד כמבואר בספה"ק, דיו"ט תלוי בכלל ישראל, ולכן בהכנת כל יחיד לקבל קדושת החג יעשה עצמו כלי מחזיק ברכה.

## ימים נוראים

וכל הרשעה כוללה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ.

ידוע מספר יצירה שיש בחינת עולם שנה נפש, דהיינו מקום וזמן והאדם, ומקום המקודש ביותר בעולם הוא קודש הקדשים, מקום השראת השכינה, וזמן המקודש ביותר בשנה הוא יום הכיפורים, ואדם המקודש ביותר בישראל הוא הכהן הגדול מאחיו, וזה ענין שזמן כניסת כה"ג ביוהכ"פ בק"ק הי' הזמן המובחר בשנה, כי אז נתקבצו יחד המובחר שבשלשה הבחי' של עולם שנה נפש, וסימנו עש"ן (לרמז על עשן הקטרת לפני ולפנים).

והנה ידוע דזה לעומת זה עשה אלקים, דככל דבר שיש בקדושה יש כנגדו בסט"א, א"כ גם שם שייך בחי' עולם שנה נפש, דהיצה"ר מחטיו ע"י שלשה בחי' אלו, ויש להסביר הדבר דמצוי בבנ"א שתולה מצבו הרוחני במקום זה שהוא נמצא, ואם הי' מצוי במקום אחר הי' יותר טוב, ולכן דוחה התעלותו עד שיגיע למקום ההוא, כגון בחור ישיבה מצפה שיגיע לישיבה פלונית וכדומה. וכן יש אדם שתולה מצבו בזמן, ודוחה התעלותו עד שיגיע לזמן פלוני ופלוני, כגון גיל מצות, או יתחתן וכדומה. וכן יש אדם שדוחה מצבו עד שיגיע ללמוד תורה מפי רבו פלוני ופלוני או שיסע לצדיק פלוני ופלוני.

וכל זאת מעצת היצר הוא להשהות מצב התעלותו, כי זריזים מקדימים למצות, ואין לתלות בשום דבר, כי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו, ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה. וזה אנו אומרים וכל הרשעה כולה בעש"ן תכלה, כלומר הרשעה שתלוי בבחי' עש"ן, עולם שנה נפש תכלה, מתי כשיעביר הקב"ה ממשלת זרון מן הארץ.

באין מליץ יושר מול מגיד פשע.

יש לומר ע"ד המליצה, דהלא בימים הקדושים ענין גדול לחפש זכותיהם של כלל ישראל כדי להכריע את הכף זכות נגד המקטרג הגדול שבא עם חבילות חבילות של פשעי ישראל, ע"כ זה לעומת זה צריכים לחפש בחיפוש אחר חיפוש אחרי מעלותיהם של כלל ישראל, כידוע מהרבה צדיקים קדושים אשר בארץ המה שהרחיבו את פיהם ולשונם לפני אבינו שבשמים בלימוד זכות בפרט בימים הנוראים.

וכנודע מצויים הרבה מנהגים טובים וחומרות שונות אצל כלל ישראל, כל עדה ועדה לפי קפידותי' וכל כת וכת לפי תקנותי' זה מחמיר בכה ועושה סייג לבלי לעבור על מנהג זה וזה מחמיר בכה שח"ו לא יעבור ע"ז, וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים באהבה וביראה.

וזה לימוד זכות גדול על כלל ישראל שמתקדשים אף במותר להם לש"ש, וזאת אשר תקנו בתפלת המוספים של ימים נוראים "באין" אשר מצוי אצל כלל ישראל ענין של "באין" זאת אין אוכלים וזה לא עושים וכו' וכו' זה הוא "מליץ יושר מול מגיד פשע" הוא השטן המקטרג, וזה סותם פיו ומכריע לכף זכות ולכתיבה ולחתימה טובה.

## הסובל ומעלים עין מסוררים.

פי' הקב"ה סובל את החטא, ומעלים עין מן אדם החוטא עד שישוב בתשובה. ולכאורה אם הקב"ה סובל את החוטא ואינו מענישו עד שישוב וזנו ומפרנסו בכל הצטרפותו זה נקרא מעלים עין מסוררים, והלא אם ח"ו יעלים הקב"ה עינו לרגע ממנו יתבטל ממציאותו לגמרי, וכל קיומו הוא משימת הקב"ה עינו עליו, ומצפה שישוב אליו.

אלא יש לפרש עפ"י המובא בספה"ק תומר דבורה להרמ"ק ז"ל בביאור מדת נושא עון, שהעובר עבירה בורא משחית המתקיים בשפעו של הקב"ה כמו כל הנבראים, והדין נותן שילך אצל מי שעשאוהו ויתפרנס ממנו, ואז הי' המשחית יורד מיד ומחריב את העולם, ואין הקב"ה עושה כן, אלא זן ומפרנסו עד ישוב החוטא ויבטלוהו בסיגופיו. ולפי"ז יתפרש "הסובל" את המשחית שנברא ע"י האדם, וזן ומפרנסו, "ומעלים עין מסוררים" היינו שאינו שולח אותו לינק חיותו מן האדם שאז הרי הי' מחריב העולם ח"ו, אלא סובלו ומעלים את הסורר מידיו של המשחית, וזהו חסד גדול מחסדי השי"ת עלינו, השי"ת יזכנו לשוב בתשובה שלימה לפניו אמן.

**ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתם. (מיכה ז')**

לכאורה למה דווקא בים, ואפשר לומר, דאיתא כל שבים טהור (כלים פי"ז י"ב) לכן מבקשים מאת השי"ת שישליך החטאים למקום כזה שיוכלו לקבל שם תיקון ולהפך לזכיות.

## וידוי ביוהכ"פ

כתב הרמב"ם בה' תשובה פ"ב ה"ב, ומה היא התשובה, הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשה עוד שנאמר יעזוב רשע דרכו וגו'. וכן יתנחם על שעבר שנאמר כי אחרי שובי שובי נחמתי וכו' וצריך להתודות בשפתיו ולומר עניינות אלו שגמר בלבו.

הרמב"ם קובע כאן דוידוי צריך ג' דברים, (א) עזיבת החטא (ב) קבלה על העתיד (ג) חרטה על העבר. ולכאורה כל הג' דברים מעכבים בדיני התשובה והוידוי, וא"כ צע"ג על מה שלא תקנו לנו חז"ל בנוסח הוידוי של יום הכיפורים, ג' דברים הנ"ל, אלא סתם "אבל אנחנו ואבותינו חטאנו" וכמש"כ הרמב"ם שם ה"ז יום הכפורים הוא זמן תשובה לכל ליחיד ולרבים, והוא קץ מחילה וסליחה